

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Кафедра прикладної лінгвістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
В. М. Хмарський
“8” вересня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший (освітньо-професійний) рівень – бакалавр

Галузь знань 10 – природничі науки
(шифр і назва)

Спеціальності: 104 – фізика та астрономія, 105 – прикладна фізика та наноматеріали, 014 – середня освіта (фізика), 151 – автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології
(шифр і назва)

Освітня програма фізика та астрономія, прикладна фізика та наноматеріали, середня освіта (фізика), автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології

Вид дисципліни: обов’язкова

Факультет математики, фізики, та інформаційних технологій
(назва факультету)

факультету
«8» вересня 2020 року, Протокол №1

Розробники програми:
кандидат філологічних наук, доцент Вдовиченко Н. В.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри прикладної лінгвістики
Протокол № 1 від “29” серпня 2020 року

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Кондратенко Н. В.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено навчально-методичною комісією (НМК) філологічного факультету:

Протокол № 1 від “8” вересня 2020 року

Голова НМК _____
(підпис)

Кондратенко Н. В.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програму нормативної навчальної дисципліни “Українська мова за професійним спрямуванням” складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (освітньо-професійного) рівня вищої освіти (бакалавр). Галузь знань: 10 – «Природничі науки». Спеціальність: 104 – «Фізика та астрономія», 105 – «Прикладна фізика та наноматеріали», 014 – «Середня освіта (фізика)», 151 – «Автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології».

Освітньо-професійна програма: «Фізика та астрономія», «Прикладна фізика та наноматеріали», «Середня освіта (фізика)», «Автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета дисципліни – сформувати високий рівень комунікативної культури у сфері професійного спілкування в його усній та писемній формах, виробивши навички практичного володіння мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, зумовленої професійними потребами.

1.2. Основними завданнями дисципліни є:

засвоєння основних відомостей про сучасну українську літературну мову, мовну норму та тенденції її розвитку, про особливості мови своєї професії, термінології свого фаху, етику ділового спілкування, правила спілкування фахівця при проведенні зустрічей, переговорів, прийомів та по телефону; вироблення навичок правильного використання мовних засобів в різних ситуаціях професійної сфери та формування таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 06. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 12. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Спеціальні (фахові) (СК):

СК 24. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни
<u>Обов’язкова/за вибором</u>
Денна форма навчання
Рік підготовки
1-й, 1-й та 2-й семестр
Лекції
6 год.
<u>Практичні/семінарські</u>
34 год. (1-ий семестр – 14 год. , 2-й семестр – 20 год.)
Лабораторні
–

Самостійна робота
50 год.
У тому числі індивідуальні завдання
–

1.6. Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати :

- основи культури професійного мовлення;
- етику професійного спілкування, її норми та правила, шляхи їх застосування;
- терміни, професіоналізми та фразеологію майбутнього фаху, джерела поповнення лексики сучасної української літературної мови;
- орфоепічні, лексичні, граматичні та стилістичні норми сучасної української літературної мови;
- правила нового українського правопису;
- особливості використання багатозначних слів, паронімів та омонімів у професійному мовленні, правила написання складноскорочених слів, аббревіатур;
- стилі і типи мовлення;
- синтаксичні аспекти професійного мовлення, основні форми викладу матеріалу, структуру речень і словосполучень.

вміти :

- володіти прийомами ділової комунікативної поведінки, культурою діалогу та полілогу;
- застосовувати фахову термінологію в різноманітних комунікативних ситуаціях;
- розрізняти пароніми, синоніми, міжмовні омоніми, багатозначні терміни, вибирати доречний термін з ряду синонімічних, використовувати фразеологізми в усному професійному мовленні;
- працювати з різними довідковими джерелами, словниками;

2. Тематичний план навчальної дисципліни

1-й рік, 1-й семестр

Розділ 1. Мова професійного спрямування як функціональний різновид української літературної мови. Лексико-стилістичний та граматичний аспекти професійної мови фізиків.

Тема 1. Вступ до курсу. Мова як засіб професійного спілкування

Предмет, мета і завдання курсу «Українська мова за професійним спрямуванням».

Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Функції професійної мови. Найістотніші ознаки професійної мови. Тенденції розвитку української літературної мови на сучасному етапі.

Тема 2. Українська мова професійного спілкування в аспекті теорії стилів

Професійна сфера як інтеграція наукового, офіційно-ділового і розмовно-літературного стилів. Різновиди фізичної професійної мови: наукова мова фізики, розмовна мова фізики, мова фізичної практики, власне розмовна мова, мова документації.

Науковий стиль української літературної мови як основа формування культури мови фахівця. Особливості професійного наукового викладу думки. Анотування і

реферування наукових текстів. Вимоги до виконання та оформлення курсової, випускної (бакалаврської) робіт.

Тема 3. Культура мови і культура мовленнєвого спілкування майбутніх фізиків

Культура мови і культура мовлення. Комунікативні ознаки культури мови.

Мовленнєвий етикет як складова культури професійного мовлення майбутніх фізиків. Формули ввічливості в системі українського мовленнєвого етикету. Стандартні етикетні ситуації. Тональності спілкування.

Тема 4. Стереотипні структури професійної мови фізиків

Професійна лексика і терміни у мові фізиків. Мовні й стилістичні функції професіоналізмів. Сленг (жаргон) у мові фізиків. Калькування окремих фізичних термінів з інших мов. Фізична термінологія як система. Нормування, кодифікація і стандартизація фізичних термінів. Українські фізичні електронні термінологічні словники.

Тема 5. Лексико-семантичні групи: багатозначні та однозначні слова, омоніми, синоніми та пароніми у професійній мові фізиків. Норми слововживання

Синонімія та паронімія в усному та писемному професійному мовленні фізиків. Евфемізми та перифрази як засіб синонімічної заміни слів при творенні текстів професійного спрямування.

Норми слововживання, лексична сполучуваність слів (правильне й доречне вживання слів, добір лексичних засобів для точного вираження змісту висловлювання, правильне поєднання слів у словосполученні і реченні). Лексична інтерференція в умовах контактування близькоспоріднених мов. Мовленнєва недостатність та мовленнєва надмірність (пропущення слів, багатослів'я, плеоназм, тавтологія) як вада тексту професійного характеру.

Тема 6. Фразеологічні одиниці у фаховому мовленні фізиків

Фразеологічні норми української мови. Калькування сталих сполучень слів як порушення норми. Крилаті вислови, порівняння, приказки, прислів'я як фразеологічні вислови.

Тема 7. Морфологічні норми мови професійного спілкування

Складні питання іменних частин мови. Вибір граматичної форми іменника у професійному мовленні. Особливості вживання назв осіб за професією, званням, посадою тощо. Дієслово та дієслівні форми. Труднощі у перекладі дієприкметника з російської на українську мову.

Актуальні проблеми вживання службових частин мови у професійному мовленні.

Тема 8. Синтаксичні та пунктуаційні норми мови професійного спілкування

Особливості синтаксису професійного спілкування. Порядок слів у реченні. Двоскладні й односкладні, повні й неповні речення. Координація присудка з підметом. Складні випадки керування. Основні види синтаксичних помилок у писемних текстах. Неправильна побудова складного речення (зміщення синтаксичної конструкції, нагромадження підрядних речень, поєднання підрядного речення і члена речення як однорідних).

Пунктуаційні норми в писемному мовленні фізиків.

Тема 9. Орфографічні норми мови професійного спрямування

Переклад та редагування текстів наукового характеру з фізичної галузі знань. Правопис слів іншомовного походження та власне української лексики в наукових текстах з фізики згідно з новими правописними нормами («Було – Стало»).

1-й рік, 2-й семестр

Тема 10. Документ як основний вид офіційно-ділового стилю. Лінгвістичні основи документознавства

Логічні, технічні та лінгвістичні вимоги до текстів ділових документів. Скорочення в документі. Письмова кореспонденція для здійснення електронного листування.

Типи ділових листів (про відкриття фірми, про відкриття виставки, листи-запити, лист-прохання, лист-претензія, лист-нагадування, лист-подяка, лист-вітання, лист-запрошення тощо). Етикет ділового листування. Структурно-сміслові частини ділового листа.

Тема 11. Двосторонні угоди між роботодавцем та найманим працівником

Трудовий договір, контракт, трудова угода як договори, що впливають на факт виникнення трудових правовідносин. Типові мовні звороти.

Розділ 2. Усне спілкування як інструмент професійної діяльності майбутніх фізиків. Етика ділових відносин

Тема 12. Види, типи і форми професійного спілкування. Характеристика професійного спілкування. Основні форми професійного спілкування: бесіди, наради, переговори, публічні виступи як важливий засіб якісної комунікації й показник мовної та професійної компетенції. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу, бесіди, диспуту, наради. Логічна культура професійної ділової бесіди. Аргументація та переконання. Засоби спростування доказів опонента.

Професійне спілкування з різними психологічними типами людей. Психологічна культура професійного спілкування. Вислуховування співбесідника як психологічний прийом у спілкуванні з офіційними особами. Постановка запитань і техніка відповідей на них.

Тема 13. Ділова бесіда. Інтерв'ю найму на роботу

Підготовка до співбесіди. Етапи ділового інтерв'ю: прибуття в офіс, власне інтерв'ю, завершення співбесіди. Запитання, які найчастіше зустрічаються на співбесіді. Пастки і провокації з боку інтерв'юєра.

Тема 14. Форми колективного обговорення професійних проблем. Ділові наради та комерційні переговори

Сутність і види ділових нарад. Мовленнєві стандарти, які допомагають вести ділову нараду. «Мозковий штурм» як колективна евристична форма постановки і вирішення проблеми.

Техніка ведення переговорів. Мовні засоби переконування. Поради з динамічного укладання угод.

Структурування матеріалу для усного виступу та практикування у його виголошенні. Пояснення інформації, представленої у графічній формі.

Тема 15. Етика та етикет службових взаємовідносин та спілкування

Поняття професійна культура і корпоративна культура, ділова етика й діловий етикет. Принципи, функції та правила ділового етикету.

Етичні кодекси та їх значення у регулюванні діяльності різних служб та підприємств.

Тема 16. Етикет в офісі. Телефонна розмова. Церемоніал. Ділові їжі.

Вхід та вихід з офісу: двері, ліфти, сходи.

Ведення ділової телефонної розмови. Прийоми раціоналізації телефонного спілкування.

Види прийомів та їх проведення.

Діловий сніданок, ланч, обід. Основні правила поведінки за столом.

Тема 17. Стиль та імідж ділової людини

Поняття іміджу. Роль іміджу в житті людини. Складові іміджу. Одяг ділової людини. Рекомендації з підбору ділового одягу. Аксесуари і доповнення до одягу.

Тема 18. Невербальна культура ділової розмови

Міміка, жести, поза – складові професійного іміджу ділової людини.

Значення різних типів рукоштовань. Невербальні засоби підвищення ділового статусу. Проксемічні особливості невербального спілкування. Зональні простори та їх практичне використання. Національні особливості невербального спілкування.

3. Структура навчальної дисципліни

Розділи	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
2	90	6	34	50

Назви тем та їх зміст	Лекції	Практ.	Самост.
Розділ 1. Мова професійного спрямування як функціональний різновид української літературної мови. Лексико-стилістичний та граматичний аспекти професійної мови фізиків.			
Тема 1. Вступ до курсу. Мова як засіб професійного спілкування Предмет, мета і завдання курсу «Українська мова за професійним спрямуванням». Поняття «професійна мова» та «професійне спілкування». Функції професійної мови. Найістотніші ознаки професійної мови.	2		2
Тема 2. Українська мова професійного спілкування в аспекті теорії стилів Професійна сфера як інтеграція наукового, офіційно-ділового і розмовно-літературного стилів. Різновиди фізичної професійної мови: наукова мова фізики, розмовна мова фізики, мова фізичної практики, власне розмовна мова, мова документації.	2		2
Тема 3. Культура мови і культура мовленнєвого спілкування майбутніх фізиків Комунікативні ознаки культури мови. Мовленнєвий етикет як складова культури професійного мовлення.	2		2
Тема 4. Стереотипні структури професійної мови			

фізиків Професійна лексика і терміни у мові фізиків. Мовні й стилістичні функції професіоналізмів. Сленг (жаргон) у мові фізиків. Калькування окремих фізичних термінів з інших мов. Фізична термінологія як система. Нормування, кодифікація і стандартизація фізичних термінів. Українські фізичні електронні термінологічні словники.		2	4
Тема 5. Лексико-семантичні групи: багатозначні та однозначні слова, омоніми, синоніми та пароніми у професійній мові фізиків. Норми слововживання Синонімія та паронімія в усному та писемному професійному мовленні фізиків. Евфемізми та перифрази як засіб синонімічної заміни слів при творенні текстів професійного спрямування. Лексична сполучуваність слів. Мовленнева недостатність та мовленнева надмірність як вада тексту професійного характеру.		4	2
Тема 6. Фразеологічні одиниці у фаховому мовленні фізиків Фразеологічні норми української мови. Калькування сталих сполучень слів як порушення норми. Крилаті вислови, порівняння, приказки, прислів'я як фразеологічні вислови.		2	2
Тема 7. Морфологічні норми мови професійного спілкування Складні питання іменних частин мови. Особливості вживання назв осіб за професією, званням, посадою тощо. Труднощі у перекладі дієприкметника з російської на українську мову. Актуальні проблеми вживання службових частин мови у професійному мовленні.		4	2
Тема 8. Синтаксичні та пунктуаційні норми мови професійного спілкування Особливості синтаксису професійного спілкування. Координація присудка з підметом. Складні випадки керування. Основні види синтаксичних помилок у наукових текстах фізичної тематики та шляхи їх уникнення. Пунктуаційні норми в писемному мовленні.		2	4
Тема 9. Орфографічні норми мови професійного спрямування Переклад та редагування текстів наукового характеру з фізичної галузі знань. Правопис слів іншомовного походження та власне української лексики в наукових текстах з фізики згідно з новими правописними нормами («Було – Стало»).		2	4
1-й рік, 2-й семестр			
Тема 10. Документ як основний вид офіційно-ділового стилю. Лінгвістичні основи документознавства Логічні, технічні та лінгвістичні вимоги до текстів ділових документів. Письмова кореспонденція для здійснення електронного листування. Етикет ділового листування. Структурно-сміслові частини ділового листа.		2	4
Тема 11. Двосторонні угоди між роботодавцем та найманим працівником Трудовий договір, контракт, трудова угода як договори, що		2	4

впливають на факт виникнення трудових правовідносин. Типові мовні звороти.			
Розділ 2. Усне спілкування як інструмент професійної діяльності майбутніх фізиків. Етика ділових відносин.			
Тема 12. Види, типи і форми професійного спілкування. Основні форми ділового спілкування: ділові бесіди, ділові наради, ділові переговори, публічні виступи. Логічна культура ділової бесіди. Аргументація та переконання. Професійне спілкування з різними психологічними типами людей.		2	4
Тема 13. Ділова бесіда. Інтерв'ю найму на роботу Підготовка до співбесіди. Етапи ділового інтерв'ю. Запитання, які найчастіше зустрічаються на співбесіді. Пастки і провокації з боку інтерв'юєра.		2	2
Тема 14. Форми колективного обговорення професійних проблем. Ділові наради та комерційні переговори Мовленнєві стандарти, які допомагають вести ділову нараду. Техніка ведення переговорів. Мовні засоби переконування. Структурування матеріалу для усного виступу та практикування у його виголошенні. Пояснення інформації, представленої у графічній формі.		2	4
Тема 15. Етика та етикет службових взаємовідносин та спілкування Поняття професійна культура і корпоративна культура, ділова етика й діловий етикет. Етичні кодекси та їх значення у регулюванні діяльності різних служб та підприємств.		2	2
Тема 16. Етикет в офісі. Телефонна розмова. Церемоніал. Ділові їжі. Вхід та вихід з офісу: двері, ліфти, сходи. Прийоми раціоналізації телефонного спілкування. Види прийомів та їх проведення. Діловий сніданок, ланч, обід. Основні правила поведінки за столом.		2	4
Тема 17. Стиль та імідж ділової людини Поняття іміджу. Роль іміджу в житті людини. Складові іміджу. Одяг ділової людини. Рекомендації з підбору ділового одягу. Аксесуари й доповнення до одягу.		2	4
Тема 18. Невербальна культура ділової розмови Міміка, жести, поза – складові професійного іміджу ділової людини. Значення різних типів рукописань. Проксемічні особливості невербального спілкування.		2	4
Усього годин	6	34	50

4. Завдання для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора.	2
2.	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Текст як форма реалізації мовленнєво-професійної діяльності.	2
3.	Мовний, мовленнєвий і спілкувальний етикет. Стандартні етикетні ситуації. Парадигма мовних формул. Національно-культурна	2

	специфіка мовленнєвого етикету.	
4.	Українська термінологія як чинник державності української мови. Українізація іншомовних термінів. Історія і сучасні проблеми української термінології.	2
5.	Роль синонімів в термінологічних системах. Паронімія як стилістичний засіб і як вада тексту.	2
6.	Фразеологія офіційно-ділового стилю української мови.	2
7.	Морфологічні норми.	2
8.	Синтаксичні і пунктуаційні норми. Найпоширеніші синтаксичні помилки в наукових текстах та шляхи їх уникнення.	4
9.	Правописні проблеми в українській науковій термінології. Нові правила правопису.	4
10.	Документи як засіб писемної професійної комунікації.	4
11.	Правила укладання первинних документів.	4
12.	Спілкування як інструмент професійної діяльності.	4
13.	Мовна культура ділової розмови при влаштуванні на роботу.	2
14.	Основні етапи телефонних переговорів.	4
15.	Етика та етикет службових взаємовідносин та спілкування.	2
16.	Етикет в офісі. Телефонна розмова. Церемоніал. Ділові їжі.	4
17.	Професійний імідж. Діловий одяг: Dress Code. Модні тенденції ділового стилю.	4
18.	Імідж ділової людини. Вербальний імідж. Габітарний імідж. Кінетичний імідж.	4

5. Індивідуальні завдання

Реферат на самостійно обрану тему, що відповідає навчальному курсу.

1. Мова науки і національна мова.
2. Проблеми перекладу фізичної термінології.
3. Мовний етикет української науки.
4. Мовні і стилістичні функції професіоналізмів.
5. Спілкування і комунікація. Основні закони і правила спілкування.
6. Віртуальне спілкування і його особливості.
7. Гендерні аспекти спілкування.
8. Стратегії мовленнєвого спілкування.
9. Публічне мовлення. Комунікативні вимоги до мовленнєвої поведінки під час публічного виступу.
10. Способи мовленнєвого впливу.
11. Техніка мовлення.

6. Форми та методи навчання

При викладанні дисципліни використовуються як традиційні, так й інтерактивні технології навчання. Під час лекції застосовується пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий або евристичний метод.

Під час практичних занять використовуються такі методи навчання: брейнстормінг, метод «кейс», технологія CASE-STADY (метод ситуаційного аналізу), частково-пошуковий, або евристичний метод; дискусійний метод. Під час самостійної роботи використовуємо дослідницький метод.

Формами навчання є проекти, доповіді, експрес-опитування, дидактична гра, вільна дискусія, дебати, обговорення рефератних повідомлень, виконання самостійних робіт, індивідуальні завдання.

7. Методи контролю

Для кожної теми формами контролю навчальних здобутків студентів є поточний контроль: оцінка активності роботи на лекціях; аудиторне поточне опитування; домашні завдання. Підсумковий контроль у 1-му семестрі – залік, у 2-му – іспит.

Схема нарахування балів

1-й семестр											
Поточний контроль, самостійна робота									Разом	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
4	4	4	4	4	5	5	5	5	40	60	100

2-й семестр											
Поточний контроль, самостійна робота									Разом	Іспит	Сума
T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18			
4	4	4	4	4	5	5	5	5	40	60	100

8. Критерії оцінювання навчальних досягнень

Підсумковий семестровий контроль (залік / іспит) проводиться у письмовій формі. Екзаменаційний білет містить два теоретичних питання, кожне з яких оцінюється окремо за 30-бальною шкалою.

Критерії оцінювання теоретичного питання:

- повна розгорнута відповідь – 30 балів;
- повна, але не розгорнута відповідь – 25 балів;
- повна, але не розгорнута відповідь, яка містить незначну помилку чи суперечність – 26 балів, за кожну наступну незначну помилку чи суперечність знімається 1 бал;
- неповна відповідь, яка не містить критичних помилок чи суперечностей – 20 балів, за кожну наступну незначну помилку чи суперечність знімається 1 бал;
- відповідь, що містить критичну помилку чи неточність, або відсутність відповіді оцінюється в 0 балів.

Кількість балів, що студент отримав на екзамені, є сумою балів, що були отримані за кожне завдання з екзаменаційного білету.

Кінцева оцінка виставляється за сумою балів поточного та підсумкового контролю за шкалою, що наведена нижче.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка		
	За шкалою ЄКТС	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	не зараховано
35-59	FX	незадовільно	
1-34	F		

9. Рекомендована література Перелік навчально-методичної літератури

Основна

1. Клименко І. В. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням: [Електронний ресурс] : підруч. [2-ге вид., вип. і доп.] / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – К. – Алерта, 2011. – 696 с. – Режим доступу: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_666_15833608.pdf

2. Кузин Ф. А. Культура делового общения: Практ. пособие [Електронний ресурс] / Ф. А. Кузин. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: Ось-89, 2000. – 319 с. – Режим доступу: http://uchebnik-online.com/soderzhanie/textbook_39.html

3. Мацюк З. Українська мова професійного спілкування: навч. посіб. / З. Мацюк, Н. Станкевич. – К.: Каравела, 2005. – 352 с.

4. Пиз А. Язык телодвижений (Как читать мысли других по их жестам). – С.-Петербург: Издательский дом Гутенберг, 2000. – 186 с. – Режим доступу: http://korovaynyi.at.ua/knigi/EZOTERIKA/jazyk_telodvizhenij.pdf

5. Тимошенко Н. Л. Корпоративна культура. Діловий етикет: Навч. посібник. – К.: Знання, 2006. – 391 с. – (Вища освіта XXI століття). – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/197-korporativna-kultura-dloviy-etiket-timoshenko-nl.html>

6. Український правопис 2019. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019>

7. Чмут Т. К. Етика ділового спілкування : Курс лекцій [Електронний ресурс] / Т. К. Чмут, Г. Л. Чайка, М. П. Лукашевич, І. Б. Осетинська. – 2-ге вид., стереотип. – К. : МАУП, 2003. – 208 с. – Режим доступу: <http://subject.com.ua/pdf/38.pdf>

Словники

8. Вакуленко М. Російсько-український словник фізичної термінології / За ред. проф. О. В. Вакуленка. – Київ: Поліграфічний центр Київського університету імені Тараса Шевченка, 1996. – 236 с.

9. Вакуленко М. О. Словник фізичних термінів-синонімів : близько 5000 синонімічних рядів / М. О. Вакуленко, О. В. Вакуленко. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2017. – 191 с. – Режим доступу:

https://dntb.gov.ua/wp-content/uploads/2019/01/Slovnyk_fizychnykh_terminiv-synonimiv_2017_Vakulenky.pdf

10. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. –1728 с. – Режим доступу: <http://mexalib.com/view/31663>

Інтернет-ресурси

11. Вакуленко М. О., Вакуленко О. В. Фізичний тлумачний словник. – Режим доступу: <http://slavdpu.dn.ua/fizmatzbirnyk/slovniky/sl11.pdf>

12. Словопедія. Літературне слововживання. – Режим доступу: <http://slovopedia.org.ua/32/53396/30698.html>